

مجموعه پزشکی خانواده

واریس

واریس

تألیف
پرفسور بروس کمپل

ترجمه
افسانه شایسته‌آذر

ویراستار
دکتر سیامک ملکی

سرشناسه: کمپل، بروس، ۱۹۵۰ - م. Compbell, Bruce

عنوان و نام پدیدآور: واریس
افسانه شایسته آذر

مشخصات نشر: تهران: کتاب ارجمند، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص. مصور، جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۸۹-۱۰-۵
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: واریس - به زبان ساده
شناسه افزوده: شایسته‌آذر، افسانه، ۱۳۵۵ - مترجم.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۸ ۲ ک/۸۷/۵۶۹۵ RC
رده‌بندی دیویی: ۶۱۶/۱۴۳
شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۴۲۱۱۴

پروفسور بروس کمپل

واریس

ترجمه: افسانه شایسته‌آذر

ویراستار: دکتر سپامک ملکی

چاپ یکم: زمستان ۱۳۸۹

صفحه‌آرایی: پرستو قدیم‌خانی؛ نمونه‌خوانی: آریانا

چاپ: سامان، صحافی: دپدآور

شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

مرکز پخش: انتشارات ارجمند

● دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خیابان کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۲۹۲ تلفن ۸۸۹۷۷۰۰۲● شعبه اصفهان: خیابان چهارباغ بالا، پاساژ هزارگریب تلفن ۶۲۸۱۵۷۴-۰۳۱۱● شعبه مشهد: خیابان احمدآباد، پاساژ امیر، کتاب دانشجو تلفن: ۸۴۴۱۰۱۶-۰۵۱۱● شعبه بابل: خیابان گنج‌افروز، پاساژ گنج‌افروز تلفن ۲۲۲۷۶۴-۰۱۱۱● شعبه رشت: خیابان نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی تلفن ۳۲۳۲۸۷۶-۰۱۳۱

www.arjmandpub.com

قیمت: ۱۹۰۰ تومان

مقدمه

وریدهای واریسی بسیار شایع بوده و با ظاهری ناصاف، برآمده، و آبی رنگ در پای افراد دیده می‌شوند. این وریدها غالباً هیچ مشکلی به وجود نمی‌آورند و تنها ظاهر آنهاست که باعث نگرانی می‌شود. ظاهر این وریدها برای برخی از مردم آن‌قدر ناپسند است که تنها به دلایل زیبایی‌شناسی می‌خواهند از شر آنها راحت شوند. به طور کلی، احساس ناراحتی، یا ترکیبی از احساس ناراحتی ناخشنودی به لحاظ زیبایی مهم‌ترین دلیل مراجعه افراد برای درمان واریسی است. در این کتاب مشکلات ناشی از وریدهای واریسی توضیح داده شده‌اند، و نظرات موافقان و مخالفان روش‌های درمانی مختلف توصیف شده است.

دکتر بروس کمپل MS FRCPFRCS مشاور متخصصان جراحی عروق است و تجربیات بسیاری در زمینه درمان بیماریهای آرتیتری و سیاهرگی دارد و توجه اصلی او بر وریدهای واریسی متمرکز شده است. دکتر کمپل در حال سازماندهی جراحی عروق در سطح ملی است و کتابها و سخنرانی‌هایش در مورد بیماریهای عروقی بسیار شناخته شده‌اند.

فهرست

۷	مقدمه
۱۳	همه چیز درباره وریدهای واریسی
۳۵	ترومبوز، التهاب وریدی و خونریزی
۴۷	روش‌های ساده کنترل علائم
۵۵	معاینه و بررسی وریدهای واریسی
۶۷	چه زمانی جراحی یا درمان به وسیله تزریق ضروری است؟
۷۲	درمان واریس از طریق تزریق
۸۰	جراحی وریدهای واریسی
۹۰	بعد از جراحی وریدهای واریسی
۱۰۰	جراحی چه خطراتی دارد؟
۱۰۶	آیا وریدهای واریسی عود می‌کنند؟
۱۰۹	درمان‌های جدید وریدهای واریسی
۱۱۵	وریدهای نخعی شکل و مشکلات ظاهری دیگر
۱۲۴	انتخاب جراح برای عمل وریدهای واریسی

مقدمه

وریدهای واریسی خیلی شایع هستند. آنها سیاهرگ‌های برجسته، برآمده و آبی رنگی هستند که روی پای کسانی که شلوارک، لباس حمام یا دامن پوشیده‌اند می‌بینیم. بسیاری از افراد وریدهای واریسی خود را همیشه با پوشیدن شلوار یا ساق‌بند پنهان می‌کنند، چون از ظاهر آنها خجالت می‌کشند.

سیاهرگ‌هایی که واریسی می‌شوند همان وریدهایی هستند که درست زیر پوست قرار دارند، نه وریدهای مهم عمقی، که بیشترین حجم خون را انتقال می‌دهند و گاهی ممکن است دچار ترومبوز خطرناک شوند. این امر بدین معنی است که اگر وریدهای واریسی مشکل‌آفرین هستند، می‌توان آنها را به وسیله جراحی خارج یا با تزریق مسدودکرد (اسکلروتراپی^۱).

تقاضا برای درمان وریدهای واریسی خیلی بالا است: سالانه بیش از ۵۰,۰۰۰ عمل انجام می‌شود. اکثر افرادی که وریدهای

1. sclerotherapy

واریسی دارند هیچ‌گاه به مشکلات درمانی جدی ناشی از واریس (مانند زخم) مبتلا نمی‌شدند و بنابراین نسبت به کسانی که بیماری‌های خطرناک‌تری دارند در اولویت بعدی درمان قرار می‌گیرند.

کدام وریدها واریسی نیستند

وریدها در زیر پوست شکل‌هایی ایجاد می‌کنند که مخصوص در افراد روشن قابل مشاهده هستند. همهٔ مردم چنین سیاهرگ‌هایی در زیر پوستشان دارند، اما این وریدها در بعضی افراد بیشتر دیده می‌شوند. تا زمانی که این وریدها گشاده، کج و معوج و برجسته نشوند به آنها واریس نمی‌گوییم.

وریدهای عنکبوتی، شعله‌مانند و دیگر وریدهای آبی یا قرمز نازک هم روی پوست پاها معمول هستند، بخصوص وقتی سن بالا می‌رود (گرچه معدودی افراد در جوانی به آن دچار می‌شوند). این وریدها مانند وریدهای واریسی نیستند و وجود آنها به این معنی نیست که احتمال ابتلا به وریدهای واریسی بیشتر است.

واژه‌هایی که برای توصیف وریدهای مشخص روی پا بکار

برده می‌شوند

واژه‌های متفاوتی برای توصیف و طبقه‌بندی انواع متفاوت وریدهای قابل مشاهده بر روی پا بکار برده می‌شوند. هیچ‌گونه طبقه‌بندی جهانی، مورد قبل در این مورد وجود ندارد، اما احتمالاً بهترین توصیف «وریدهای واریسی» (وریدهای پهن‌تر از ۴ میلی‌متر)، «وریدهای مشبک» (وریدهای باریک‌تر از ۴ میلی‌متر) و

واژه‌های متفاوتی برای توصیف و طبقه‌بندی انواع متفاوت وریدهایی که می‌توانیم روی پاها ببینیم بکار برده می‌شوند، اما هیچ‌گونه طبقه‌بندی مورد قبول جهانی وجود ندارد.

«مویرگ فارخی» (وریدهای کوچک پوست که کمتر از یک میلی‌متر پهنا دارند، وریدهایی که اغلب مشبک یا شعله - مانند نامیده می‌شوند) می‌باشد. سیستمی به نام طبقه‌بندی بازل «وریدهای تنه‌ای»، «وریدهای مشبک» و «وریدهای درهم‌تنیده» را توصیف می‌کند: از این سیستم در طرح‌های تحقیقاتی استفاده می‌شده است، اما پزشکان معمولاً از این اصطلاحات استفاده نمی‌کنند.

مشکلات ناشی از وریدهای واریسی

وریدهای واریسی معمولاً هیچ مشکلی به وجود نمی‌آورند. معمول‌ترین مشکل نگرانی در مورد ظاهر آنهاست: این وریدها هنگام ایستادن برجسته شدند چون در زیر فشار پرخون می‌شوند اما در حالت درازکش صاف می‌شوند. بخصوص بعد از ایستادن طولانی‌مدت ممکن است احساسی از سنگینی، درد و ناراحتی در پاها به وجود بیاید. گاهی وریدهای واریسی باعث تورم قوزک می‌شوند (اما دلایل دیگر بسیار شایع‌تر هستند).

در معدودی افراد وریدهای واریسی نهایتاً به اگزما و تیره‌رنگ شدن پوست قوزک منجر می‌شوند، به این دلیل که در قوزک‌ها فشارخون بالایی وجود دارد. سپس ممکن است در قسمت‌های آسیب‌دیده پوست زخم‌هایی به وجود بیاید. دورنمای زخم‌ها افراد زیادی را نگران می‌کند، اما شمار بسیار معدودی از افراد مبتلا به وریدهای واریسی به زخم دچار می‌شوند، و اغلب همیشه در ابتدا علامت هشداردهنده‌ای وجود دارند. هیچ دلیل خاصی وجود ندارد که افراد مبتلا به واریس که پوست سالمی دارند نگران زخم شدن پوستشان باشند.

وریدهای واریسی هم‌چنین نگرانی‌هایی در مورد احتمال «لخته‌شدن خون» یا «ترومبوز» ایجاد می‌کنند، اما دلایل کمی برای این امر وجود دارد. نوعی از ترومبوز که می‌تواند خطرناک باشد در وریدهای عمقی پا ایجاد می‌شود، نه در وریدهای زیرپوست که واریسی می‌شوند. ترومبوز وریدی عمقی گاهی لخته‌هایی تولید می‌کند که به ریه‌ها می‌روند (آمبولی ریوی) یا به ورم دائمی پا منجر می‌شوند، به این مورد در بخش‌های بعدی می‌پردازیم. سیاهرگ‌های واریسی ممکن است به ترومبو فلیبیتس دچار شوند (این وریدها سخت و متورم می‌شوند)، ولی خیلی به ندرت این مورد به ترومبوز وریدی عمقی منجر می‌شود. مشکلات دیگری مانند خونریزی بسیار نادر است، و فقط معدودی از افراد مبتلا به واریس به خونریزی دچار می‌شوند. بهتر است تکرار کنیم به ندرت وریدهای واریسی به بیماری‌های خطرناک منجر می‌شوند.

درمان‌های وریدهای واریسی

از آنجا که اکثر وریدهای واریسی مشکلات جدی را پیش نمی‌آورند، درمان به ندرت ضروری است. درد و سنگینی پاها را اغلب می‌توان با پوشیدن جوراب‌های واریس یا ساق‌بند کنترل کرد. وریدهای واریسی کوچکتر را می‌توان با تزریق درمان کرد (اسکلروتراپی) که در این روش سیاهرگ‌ها مسدود و واریس ناپدید می‌شود. وریدهای بزرگتر را معمولاً برای حصول به نتیجه مطلوب در درازمدت، به وسیله جراحی خارج می‌کنند.

مهم‌ترین پیشرفت اخیر در درمان وریدهای واریسی روشی است که در آن متخصصان جریان خون درون وریدها را به وسیله

سونوگرافی بررسی می‌کنند. این روش دقیقاً معلوم می‌کند درچه‌های کدام وریدها نارسایی دارد، و نسبت به گذشته امکان برنامه‌ریزی دقیق‌تری برای درمان را فراهم می‌کند. با درمان تمام و کمال و دقیقاً برنامه‌ریزی شده احتمال رهایی طولانی‌مدت از وریدهای واریسی بیشتر است.

تنها دلیل برای در انتخاب درمان به وسیله جراحی یا تزریق این است که وریدهای واریسی مشکلات زیادی برای فرد به وجود آورده باشند. در بعضی افراد، ظاهر وریدها ممکن است آنقدر غیرقابل قبول باشد که فقط بخاطر زیبایی بخواهند از شر آنها خلاص شوند. بطورکلی، ناراحتی، یا ترکیبی از ناراحتی و شرمندگی از نازیبایی ظاهری، شایع‌ترین دلیل افرادی است که تقاضای درمان دارند. ترس از بدتر شدن وریدهای واریسی، یا زخم شدن پوست سالم، به تنهایی دلیل خوبی برای اقدام به درمان نیست. این کتاب توضیح می‌دهد که چگونه وریدهای واریسی می‌توانند مشکل ایجاد کنند، و نقاط قوت و ضعف انواع درمان را توضیح می‌دهد.

نکات کلیدی

- ✓ واریس بسیار شایع است.
- ✓ واریس به ندرت باعث بروز مشکلات جدی می‌شود.
- ✓ درمان فقط در صورتی ضروری است که وریدها بقدر کفایت مشکل‌آفرین باشند.